

Nasjonalt forum for kulturarenaer

Nasjonalt forum for kulturarenaer er et samarbeidsforum etablert av Norsk Kulturforum, Norsk Kulturhusnettverk, Norsk Musikkråd, Norsk teaterråd og NOK (organisasjonseide kulturbygg i bl.a. Noregs Ungdomslag, Folkets Hus Landsforbund og Norges Velforbund). Disse og andre organisasjoner har i lengre tid arbeidet for flere og bedre arenaer for kultur over hele landet, for alle kulturuttrykk og aktiviteter. Organisasjonene har fra 2003 hatt et formalisert samarbeid.

*Nasjonalt forum skal:
Være en felles "vaktbikkje" for samarbeidsorganisasjonene når det gjelder rammevilkårene for kulturarenaer.
Samarbeide med Kulturdepartementet og fylkeskommunene om gode tilskuddsordninger for disse arenaene.
Utvikle organisasjonenes kompetanse når det gjelder kulturarenaer.*

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget

e-post: familie-kultur@stortinget.no

Høring i Familie- og kulturkomiteen, 10. november 2009

STATSBUDSJETTET 2010

KULTURLIVET TRENGER ARENAER

Kulturarenaer er infrastrukturen for kulturlivet. Nasjonalt forum for kulturarenaer konstaterer **et betydelig etterslep** for gode lokaler til aktivitet og formidling. Den lokale kulturvirksomheten i Norge blir i dag alt for mange steder hemmet av mangelen på hensiktsmessige lokaler. Bredden og kvaliteten i kulturlivet vil øke hvis arenasituasjonen bedres. Det er et stort udekket behov for mange typer lokaler, både nybygg og større rehabiliteringsprosjekter med øvingslokaler, møteplasser og formidlingsarenaer for hele bredden av kulturlivets ulike aktiviteter. Det handler om tilrettelegging for at flere skal få lyst til å delta og engasjere seg. Tilgangen på hensiktsmessige lokaler som ikke koster for mye å bruke, er trolig den største hindring for en fortsatt utvikling av det lokale kulturlivet.

Det er etter Nasjonalt forum for kulturarenaers vurdering behov for et nasjonalt løft for en bedre infrastruktur. Vi viser i denne sammenheng til Kulturlovens bestemmelser om at **det offentlige skal sikre kulturvirksomheten forutsigbare rammevilkår**. Vi trenger en nasjonal helhetstenkning og noen felles overordnede retningslinjer som sikrer kvalitet og tilgang nå og i framtiden. Når spillemidlene til kulturbygg blir desentralisert til fylkeskommunene fra 2010 vil det være behov for at fylkeskommunene settes i stand til å utøve sitt regionalpolitiske ansvar for tilrettelegging.

Vi har de siste årene sett et økende gap mellom statstilskuddet til idrettsanlegg og tilskuddet til lokale og regionale kulturarenaer. Skjevheten er nå større enn noen sinne. Nasjonalt forum for kulturarenaer mener det bør tilstrebes en likeverdighet mellom idrett og kultur på dette området slik det også var godt formulert i Kulturløftet 1.

Kommunene bidrar, men **statlige tilskudd virker sterkt motiverende**. Østlandsforskning sin rapport "I hus med kulturen" viser at statlige tilskudd til idrettsanlegg virker styrende på kommunenes prioriteringer, der idrettslokaler ofte går foran kulturbygg. Vi ber komiteen spesielt drøfte dette.

Noen glimt fra kulturlivets hverdag:

- Kvaliteten på barn- og unges øvings- og fremføringslokaler er svært varierende. Noen steder i landet kan ungdommen boltre seg i splitter nye lokaler, mens andre steder risikerer de å falle gjennom scenegulvet eller få lysriggen i hodet.
- Orkestre, korps, teatergrupper og band bruker mer tid og krefter på å frakte utstyr ut og inn av gymsaler og klasserom enn til egen kulturutøvelse. Når vi vet at alt frivillig kulturarbeid baserer seg på lyst og engasjement er dette en uholdbar situasjon.
- Svært mange lokale kulturgrupper – spesielt for barn og ungdom – bruker gymnastikksaler som er lite egnet til kulturformål. Det er vanskelig å få plass, og lokalene er noen steder de eneste med en viss størrelse som overhode kan oppdrives. Ofte har idretten flyttet fra gymnastikk og samfunnshussalene til nye idrettshaller. Det er et skrikende behov for oppgradering, og det ligger store muligheter for å gjøre om disse til lokalene til gode kultursaler.
- Akustikk er ikke bare luksus. De som har prøvd å øve i et korps i gode lokaler vet at det er som å komme til himmelen i forhold til de vanlige alternativene: Gymsaler, ”storklasserom” (som har så lav takhøyde at det ikke blir noe klang i rommet) eller ”samfunnshusscener” som også er totalt uegnet. Også rekrutteringen lider av at det ikke er mulig å drive fornuftig instruksjon i en gymsal der det ikke er ørens lyd å få på grunn av akustikken. Arbeidstilsynet ville forby virksomheten hvis den slapp til. Dette tilbyr vi dagens kulturinteresserte barn og unge.
- De aller fleste av landets skolekorps øver i gymsaler. Siden korpene bruker gymsalene, blir korene plassert i små rom der det ikke er mulig å trene og utvikle stemmen, også her på grunn av dårlig akustikk. Det er svært lite inspirerende å synge i så uegnede lokaler som det blir tilbudt. De fleste steder mangler også piano.
- Kulturskolene vil gjennom satsing på øvingslokaler og verksteder i kulturbygg få helt andre muligheter for sine tilbud til barn og unge og sine ansatte.
- Dansegrupper over hele landet må danse på underlag som langt fra er egnet til dette. Noen så dårlig at brukerne tar fysisk skade av det.

Det lokale kulturlivet er lei av å ”spille på grusbane”

Sluttord

Det er viktig at kulturarenaer blir reelt tilgjengelige for hele kulturlivet. Vi ser dessverre et økende antall eksempler på at mange kulturarenaer blir så dyre å benytte for det lokale kulturlivet at man ikke har råd til å bruke dem. En del nye kulturhus blir for lite brukt av det lokale kulturlivet – samtidig som hensikten med bygging/rehabilitering ofte er å bidra til god infrastruktur nettopp for det lokale kulturlivet. Det er nødvendig å sikre at lokalene blir så rimelige å bruke at de virkelig blir det kommunen ønsker, et lokale BÅDE for det kulturlivet lokalt og for turneer med profesjonelle krefter.

Nasjonalt forum for kulturarenaer

Norsk kulturforum v/generalsekretær Åse Vigdis Festervoll

Norsk musikkråd v/daglig leder Holger Gulbrandsen

Norsk teaterråd v/generalsekretær Christin Sund

Norsk kulturhusnettverk v/daglig leder Thor Olav Fjellhøi

NOK – Nettverk for organisasjonseigde kulturbygg v/Rune Håndlykken